

Sygn. akt **XXVIII C 19222/21**

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia **9 listopada 2023 roku**

Sąd Okręgowy w Warszawie XXVIII Wydział Cywilny w składzie:

Przewodniczący: sędzia del. Michał Maj

Protokolant: Julia Kraszewska

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu **9 listopada 2023 roku** w Warszawie

sprawy z powództwa **Banku (...) S.A. z siedzibą w W.**

przeciwko **K. B. i A. B.**

o zapłatę

1. umarza postępowanie w zakresie żądania zapłaty kwoty 530.415,75 zł (pięćset trzydzieści tysięcy czterysta piętnaście złotych 75/100) z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od tej kwoty),
2. zasądza od pozwanego **K. B.** na rzecz powoda kwotę **471.254,99 zł (czterysta siedemdziesiąt jeden tysięcy dwieście pięćdziesiąt cztery złote 99/100)** z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia **17 czerwca 2023 roku** do dnia zapłaty,
3. zasądza od pozwanej **A. B.** na rzecz powoda kwotę **471.254,99 zł (czterysta siedemdziesiąt jeden tysięcy dwieście pięćdziesiąt cztery złote 99/100)** z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia **17 czerwca 2023 roku** do dnia zapłaty,
4. oddala powództwo w pozostałej części,
5. zasądza tytułem zwrotu kosztów procesu od powoda na rzecz powodów **K. B. i A. B.** kwotę **21.634 zł (dwadzieścia jeden tysięcy sześćset trzydzieści cztery złote)** z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia uprawomocnienia się niniejszego orzeczenia do dnia zapłaty.

Sygn. akt **XXVIII C 19222/21**

UZASADNIENIE

Powód (dalej także jako: bank) wniósł o zasądzenie od pozwanych solidarnie (dalej także jako: kredytobiorcy, konsumenta) kwot 942.509,99 zł tytułem zwrotu równowartości kapitału kredytu i 530.415,75 zł tytułem wynagrodzenia za korzystanie z kapitału) z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty.

Pismem procesowym z dnia 28.09.2023 r. (k. 104) powód cofnął pozew w zakresie żądania zapłaty kwoty 530.415,75 zł z ustawowymi odsetkami za opóźnienie i rozszerzył powództwo o żądanie zapłaty kwoty 628.506 zł z tytułu waloryzacji sądowej z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 16.12.2021 r.

Pozwani wnieśli o oddalenie powództwa.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 18.06.2008 r. została zawarta umowa kredytu nr (...), na podstawie której bank udzielił kredytobiorcom kredytu w kwocie 942.510 PLN na okres 480 miesięcy w celu sfinansowania zakupu lokalu mieszkalnego nr (...) położonego w W. przy ul. (...). Kredyt był oprocentowany według zmiennej stopy procentowej, stanowiącej sumę stawki LIBOR CHF 6M i stałej marży banku.

Umowa przewidywała, że kredyt jest indeksowany do CHF po przeliczeniu wypłaconej kwoty zgodnie z kursem kupna CHF według Tabeli Kursów Walut Banku (...) w dniu uruchomienia kredytu lub transzy. Po uruchomieniu kredytu lub pierwszej transzy wypłacanego w transzach bank wysłała do kredytobiorcy pismo, informujące o wysokości pierwszej raty kredytu, kwocie kredytu w CHF oraz jego równowartości w PLN zgodnie z kursem kupna CHF według Tabeli Kursów Walut Banku (...) w dniu uruchomienia kredytu/transzy, przy czym zmiany kursów walut w trakcie okresu kredytowania mają wpływ na wysokość kwoty zaciągniętego kredytu oraz raty kapitałowo odsetkowej (§ 2 ust. 2). Kredytobiorca zobowiązał się spłacić kwotę kredytu w CHF ustaloną zgodnie z § 2 w złotych polskich, z zastosowaniem kursu sprzedaży CHF obowiązującego w dniu płatności raty kredytu, zgodnie z Tabelą Kursów Walut Banku (...) (§ 7 ust. 1).

Dowód: umowa – k. 24-16.

W dacie zawarcia powyższej umowy w obowiązywał „Regulamin kredytowania osób fizycznych w ramach usług bankowości hipotecznej w Banku (...) S.A.”, wersja (...), który zawierał postanowienia o następującej treści.

Kredyt w walucie obcej to kredyt udzielony w PLN, indeksowany kursem waluty obcej wg Tabeli Kursów Walut Obcych obowiązującej w Banku (§ 2 pkt 19).

Kredyt udzielony jest w PLN (§ 3 ust. 1).

Kredyt może być indeksowany kursem waluty obcej na podstawie obowiązującej w Banku Tabeli Kursów Walut Obcych (§ 3 ust. 2).

W przypadku kredytu w walucie obcej: 1) Wnioskodawca we wniosku o udzielenie kredytu określa kwotę kredytu w PLN, z zaznaczeniem waluty wnioskowanego kredytu, 2) Kredyt jest kredytem indeksowanym do walut wymiennalnych i jest udzielany w złotych polskich. W umowie kredytowej kwota kredytu jest określona w PLN, 3) uruchomienie środków z kredytu następuje w sposób określony w dyspozycji uruchomienia kredytu, po jej akceptacji przez Bank (§ 5 ust. 16).

W przypadku kredytu w walucie obcej kwota raty spłaty obliczana jest według kursu sprzedaży dewiz, obowiązującego w Banku na podstawie obowiązującej w Banku Tabeli Kursów Walut Obcych z dnia spłaty (§ 8 ust. 3).

W przypadku kredytu w walucie obcej Kredytobiorca może zastrzec w umowie kredytu, iż Bank będzie pobierał ratę spłaty w rachunku w walucie do jakiej kredyt jest indeksowany, o ile ten rachunek jest dostępny w aktualnej ofercie banku (§ 8 ust. 4).

Dowód: regulamin – k. 50 (plik na płycie CD).

Zawarcie powyższej umowy zostało poprzedzone złożeniem przez kredytobiorcę zaakceptowanego przez bank wniosku o udzielenie kredytu w kwocie 942.510 zł, w walucie CHF. We wniosku wskazano, że kredytobiorcy są małżonkami, kredytobiorca nie prowadzi działalności gospodarczej, posiada wykształcenie wyższe i jest zatrudniony jako radca prawny, kredytobiorca nie prowadzi działalności gospodarczej, posiada wykształcenie wyższe i jest zatrudniona jako ekspert w (...).

Dowód: wniosek – k. 50 (plik na płycie CD), decyzja – k. 50 (plik na płycie CD).

Kredyt został uruchomiony w okresie od dnia 27.06.2008 r. do dnia 30.11.2009 r. kwotą łącznie 942.509,99 zł

Dowód: dyspozycje – k. 28-33, zestawienie transakcji – k. 34-40, zaświadczenie – k. 10.

W okresie od dnia 18.06.2008 r. do dnia 26.07.2023 r. bank pobrał łącznie kwotę 665.173,98 zł tytułem spłaty rat kredytu.

Okoliczność bezsporna.

Pismem z dnia 23.10.2013 r. K. B. zwrócił się do banku o udzieleni informacji, jakie bank podjął w związku z zamieszczeniem w rejestrze klauzul niedozwolonych wpisów o numerach 3178 i 3179. Pismo to zostało doręczone bankowi w dniu 23.10.2013 r.

Dowód: pismo - k. 81-82.

Pismem z dnia 2.02.2017 r. K. B. zwrócił się do banku o przedstawienie propozycji rozwiązania sytuacji polegającej na tym, że wysokość rat kredytu została ustalona w sposób niezgodny z prawem (w oparciu o wysokość zadłużenia w CHF). Pismem z dnia 23.02.2017 r. bank wskazał, że nie widzi podstaw do uwzględnienia reklamacji kredytobiorcy.

Dowód: pismo - k. 83-84, odpowiedź - k. 50 (plik na płycie CD).

Pozwem z dnia 24.07.2017 r. kredytobiorcy wnieśli o zasądzenie na ich rzecz od banku kwoty 362.090,50 zł z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty. W uzasadnieniu pozwu wskazano że § 2 ust. 2 umowy kredytu stanowi niedozwolone postanowienia umowne (art. 385¹ § k.c.), po którego usunięciu umowa kredytu nie może być wykonywana i wobec tego jest nieważna, a zatem bank powinien zwrócić kredytobiorcom wszystkie świadczenia spełnione w wykonaniu tej umowy na podstawie art. 405 k.c.

Pozew ten został złożony do Sądu Okręgowego w Warszawie, w którym został zarejestrowany pod sygnaturą akt III C 1093/17. Odpis pozwu został doręczony bankowi w dniu 17.11.2017 r. W dniu 16.02.2018 r. pozwany wniósł odpowiedź na pozew, w której wskazał, że umowa kredytu nie jest sprzeczna z prawem ani nie zawiera niedozwolonych postanowień umownych.

Dowód: pozew – k. 50 (plik na płycie CD), odpowiedź na pozew – k. 50 (plik na płycie CD).

Celem kredytu było uzyskania środków na zakup lokalu mieszkalnego przeznaczonego na zaspokojenie potrzeb mieszkaniowych kredytobiorców. Nieruchomość ta nie była wynajmowana ani wykorzystywana do prowadzenia działalności gospodarczej. Pod adresem lokalu jest zarejestrowana działalność gospodarcza pozwanego (kancelaria radcy prawnego), którą wykonuje w innym miejscu. Postanowienia umowy kredytu dotyczące powiązania z kursem waluty obcej i sposobu przeliczeń kursowych nie zostały indywidualnie uzgodnione przez strony. Przed zawarciem umowy przedstawiciel banku nie udzielił informacji, jak sposób bank ustala wysokość kursów walut obcych i spreadu, jak ryzyko kursowe związane z kredytem przekłada się na wysokość rat i zadłużenia kredytobiorców, przedstawił historyczny wykresu kursu CHF/PLN za poprzednie 10 lat, nie przedstawił symulacji obrazującej wpływ zmian kursu CHF/PLN na wysokość rat kredytu i zadłużenie wyliczane w PLN. W czasie zawierania umowy kredytobiorcy nie mieli dochodów ani oszczędności w CHF. Kredytobiorcy są małżonkami w ustroju ustawowej wspólności majątkowej. Kredytobiorcy od dnia wniesienia swojego pozwu przeciwko bankowi znają, rozumieją i akceptują skutki stwierdzenia nieważności umowy oraz nie zgadzają się na utrzymanie w mocy zawartych w umowie niedozwolonych postanowień umownych.

Dowód: przesłuchanie stron – k. 125-126.

Podstawę ustaleń faktycznych stanowiły wymienione dokumenty, których treść ani autentyczność nie była kwestionowana przez strony, oraz zeznania strony, które były spójne, logiczne, konsekwentne i pobawione sprzeczności oraz znajdowały potwierdzenie w pozostałych dowodach. Powyższe dowody były wystarczające dla oceny stanowisk i żądań stron, a pozostałe dowody nie miały istotnego znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy.

Dowód z opinii biegłego został pominięty, ponieważ rozpoznanie sprawy nie wymagało wiadomości specjalnych (art. 278 § 1 k.p.c.).

Powód wniósł o zawieszenie niniejszego postępowania do czasu prawomocnego zakończenia postępowania toczącego się przed tut. Sądem w sprawie o sygn. akt III C 1093/17, jednak Sąd przychylił się do stanowiska pozwanych, którzy żądali oddalenia tego wniosku. Wbrew bowiem stanowisku powoda, postępowanie toczące się w powyższej sprawie nie determinuje wyniku niniejszego postępowania w rozumieniu art. 177 § 1 pkt 1 k.p.c., ponieważ dotyczy ono powództwa kredytobiorców o zapłatę, a nie o ustalenie nieważności umowy kredytu (nieistnienie stosunku prawnego wynikającego z tej umowy). Tym samym ocena co do tego, czy umowa kredytu jest ważna jest w tym postępowaniu dokonywana w sposób przesłankowy i znajduje wyraz w uzasadnieniu wyroku, a nie jego sentencji – a zatem identycznie jak w niniejszym postępowaniu. Natomiast okoliczność, że postępowanie z powództwa kredytobiorców zostało wszczęte wcześniej od postępowania z powództwa banku nie ma w tym zakresie żadnego znaczenia.

Sąd zważył, co następuje:

Strona powodowa częściowo (w zakresie żądania zapłaty kwoty 530.415,75 zł) cofnęła pozew przed rozpoczęciem rozprawy, a zatem wymóg z art. 203 § 1 k.p.c. został spełniony. Ponadto okoliczności sprawy nie wskazują, aby cofnięcie pozwu było sprzeczne z prawem lub zasadami współzycia społecznego albo zmierzało do obejścia prawa (art. 203 § 4 k.p.c.). Wobec tego postępowanie zostało umorzona na podstawie art. 355 k.p.c.

W pozostałym zakresie powództwo jest częściowo zasadne.

Status konsumenta i przedsiębiorcy.

Dowody przeprowadzone w sprawie nie budzą wątpliwości co do tego, że umowa kredytu wiąże się z działalnością gospodarczą banku, a zarazem brak jest takiego związku w przypadku kredytobiorcy, a zatem należy go uznać za konsumenta (art. 22¹ k.c.).

Oceny tej nie neguje fakt zarejestrowania działalności gospodarczej pod adresem nieruchomości sfinansowanej za środki pochodzące z kredytu, ponieważ rejestracja ta miała charakter wyłącznie ewidencyjny, gdyż w nieruchomości tej nigdy faktycznie nie była prowadzona działalność gospodarcza. Ponadto sama rejestracja miała miejsce kilka lat po zawarciu umowy kredytu. Tymczasem chwilą decydującą o uznaniu określonej osoby fizycznej jako konsumenta, jest chwila dokonywania czynności prawnej.¹

Indywidualne uzgodnienia.

Ciężar dowodu, że postanowienia umowy wprowadzające powiązanie kredytu z kursem CHF i określające sposób przeliczeń kursowych zostały indywidualnie uzgodnione, spoczywał na banku (art. 385¹ § 4 k.c.), który temu ciężarowi nie sprostał - nie można bowiem uznać „wyboru waluty” kredytu przez konsumenta za negocjacje, skoro sprowadza się to jedynie do zatwierdzenia jednej z kilku możliwości oferowanych przez bank, zaś sam sposób przeliczania kursów walut był ustalany jednostronnie przez bank. Natomiast postanowienia regulaminu z samej swojej istoty nie podlegały negocjacjom.

Klauzula ryzyka kursowego.

Klauzula ryzyka kursowego (§ 2 ust. 2 zdanie pierwsze umowy w zakresie wprowadzającym indeksację kredytu kursem CHF) określa główne świadczenie umowy kredytu, lecz nie została sformułowana w sposób jednoznaczny (art. 385¹ § 1 k.c.), ponieważ analiza treści umowy i okoliczności jej zawarcia nie pozwala na stwierdzenie, że kredytobiorca został należycie poinformowany o konsekwencjach ryzyka kursowego związanego z umową. Informacja ta powinna jednoznacznie wskazywać na to, że ryzyko kursowe jest nieograniczone i obejmować realne przykłady obrazujące charakter tego ryzyka i jego potencjalne skutki, w tym w szczególności historyczny wykres kursu CHF/PLN za

okres co najmniej kilkunastu lat i symulację wpływu wzrostu tego kursu o co najmniej kilkadziesiąt procent na wysokość rat kredytu i zadłużenia kredytobiorcy liczone w PLN. Tymczasem informacje udzielone przez bank tych wymogów nie spełniały. Wobec tego należało uznać, że klauzula ryzyka kursowego kształtuje prawa i obowiązki konsumenta sprzecznie z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając jego interesy (art. 385¹ § 1 k.c.), skoro pomimo niezyskania stosownych informacji konsument, który nie miał dochodów ani oszczędności w CHF, został obciążony nielimitowanym ryzykiem zmiany kursu tej waluty, przed którym nie był w stanie zabezpieczyć się w żaden sposób.

Umowa kredytu indeksowanego do waluty obcej nie może istnieć bez postanowienia przewidującego jej indeksację i wskazującego walutę tej indeksacji. A zatem nie ma w ogóle możliwości, aby „luka” powstała po tej klauzuli mogła zostać uzupełniona przepisem prawa krajowego. W rezultacie umowa kredytu po wyłączeniu z niej klauzuli ryzyka kursowego nie może dalej obowiązywać (w rozumieniu art. 6 ust. 1 dyrektywy 93/13/EWG), a zatem jest nieważna (art. 58 § 1 k.c.).

Klauzule przeliczeniowe.

Do klauzul przeliczeniowych zawartych w § 2 ust. 2 zdaniu pierwszym umowy i § 8 ust. 3 regulaminu znajduje zastosowanie art. 479⁽⁴³⁾ k.p.c. (mający w niniejszym wypadku nadal zastosowanie na podstawie art. 9 ustawy z dnia 5 sierpnia 2015 r. o zmianie ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów oraz niektórych innych ustaw). Na podstawie prawomocnego wyroku Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów do rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone zostało wpisane stosowane przez bank postanowienia o tożsamej treści (pozycja nr 3178 i 3179). Zgodnie z art. 479⁽⁴³⁾ k.p.c., wyroki Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów mają skutek wobec osób trzecich od chwili wpisania uznanych za niedozwolone postanowień wzorca umowy do rejestru. Na powyższy skutek stosowania art. 479⁽⁴³⁾ k.p.c. wskazano w orzecznictwie ⁽²⁾ i pozostaje on w zgodzie z celami art. 6 i 7 dyrektywy 93/13.

⁽³⁾ Niemniej jednak, indywidualna kontrola postanowienia umownego także prowadzi do wniosku, że stanowi ono niedozwolone postanowienie umowne art. 385⁽¹⁾ § 1 k.c.).

Klauzule przeliczeniowe (§ 2 ust. 2 zdanie pierwsze umowy i § 8 ust. 3 regulaminu) nie zostały sformułowane w sposób jednoznaczny (art. 385¹ § 1 zd. 2 k.c.), tj. prostym i zrozumiałym językiem (art. 4 ust. 2 dyrektywy 93/13/EWG), ponieważ ich treść nie pozwala na stwierdzenie, w jaki sposób bank ustala kurs CHF dla celu wykonania umowy kredytu, a także kształtują one prawa i obowiązki konsumenta sprzecznie z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając jego interesy (art. 385¹ § 1 k.c.). W oparciu o te postanowienia kredytobiorca został obciążony koniecznością pokrywania kosztów spreadu, pomimo że koszty te nie odpowiadały żadnej usłudze świadczonej przez bank na rzecz klienta, a w umowie brak jest jednoznacznej informacji o tym, że konsument ponosi takie koszty, jaka jest ich wysokość i z czego one wynikają. Ponadto klauzule przeliczeniowe dawały bankowi całkowitą swobodę w sposobie kształtowania wysokości kursu waluty obcej, ponieważ postanowienia umowy w żaden sposób nie precyzowały, w oparciu o jakie zasady kurs waluty obcej miał być ustalany przez bank, a zatem bank mógł ustalić ten kurs na dowolnym poziomie. W rezultacie bank w oparciu o klauzule przeliczeniowe uzyskał rzeczywistą możliwość dowolnego kształtowania wysokości świadczeń kredytobiorcy, co jest w oczywisty sposób sprzeczne z dobrymi obyczajami i rażąco narusza interesy konsumenta.

Dla uznania klauzul przeliczeniowych nie ma znaczenia brzmienie § 8 ust. 4 regulaminu, przewidujące, że „W przypadku kredytu w walucie obcej Kredytobiorca może zastrzec w umowie kredytu, iż Bank będzie pobierał ratę spłaty w rachunku w walucie do jakiej kredyt jest indeksowany, o ile ten rachunek jest dostępny w aktualnej ofercie banku.” Po pierwsze, postanowienie to mogłoby ewentualnie mieć znaczenia dla oceny abuzywności klauzuli przeliczeniowej dotyczącej spłaty kredytu, ale już nie dla klauzuli przeliczeniowej dotyczącej ustalenia przez bank salda zadłużenia kredytowego przy wykorzystaniu kursu kupna z tabeli bankowej – nawet gdyby kredytobiorca hipotetycznie od samego początku spłacał kredyt w CHF, to nie zmieniłoby to faktu, że bank miał pełną dowolność w ustaleniu początkowego salda zadłużenia. Po drugie, powyższe postanowienie przewidywało jedynie możliwość zawarcia w umowie kredytu zastrzeżenia pozwalającego na spłatę rat w walucie obcej, a skoro takiego zastrzeżenia brak jest

w umowie kredytu zawartej przez strony, to oznacza, że w realiach niniejszej sprawy strona powodowa nie miała możliwości spłaty rat kredytu w CHF. Ponadto możliwość zastrzeżenia w umowie kredytu spłaty rat w CHF była uzależniona od dostępności rachunku walutowego w CHF w aktualnej ofercie banku, natomiast bank nie udowodnił, aby taki produkt rzeczywiście był dostępny w jego ofercie aktualnej na datę zawarcia umowy kredytu. Po trzecie, należy podzielić pogląd wyrażony przez Sąd Okręgowy w Warszawie - Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów w sprawie dotyczącej właśnie klauzul przeliczeniowych Banku (...) S.A., że "to, że istnieje wariant wyboru spłaty należności bezpośrednio w walucie obcej, pozostaje bez znaczenia dla rozstrzygnięcia w niniejszej sprawie, gdyż każdy wariant powinien być zgodny z przepisami konsumenckimi. Nie może być tak, że Bank - przykładowo - daje wybór, z których jeden spełnia wymogi prawa konsumenckiego, drugi zaś nie."⁽⁴⁾ Stanowisko to znajduje oparcie także w orzecznictwie Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej.⁽⁵⁾

Sąd dokonał oceny, czy postanowienia umowne są niedozwolone (art. 385¹ § 1 k.c.), według stanu z chwili zawarcia umowy.⁶ Tym samym dla powyższej oceny nie miały żadnego znaczenia okoliczności takie jak sposób wykonywania umowy, wieloletnie wykonywanie umowy przez kredytobiorcę bez żadnych zastrzeżeń, faktyczny sposób ustalania wysokości kursów waluty obcej przez bank i ich relacja do innych kursów występujących na rynku, późniejsze zmiany regulaminu banku, późniejsze zmiany stanu prawnego (w szczególności wejście w życie ustawy z dnia 29 lipca 2011 r. o zmianie ustawy - Prawo bankowe oraz niektórych innych ustaw) czy kwestia ewentualnego zawarcia przez strony aneksu do umowy kredytu upoważniającego kredytobiorcę do spłaty rat kredytu bezpośrednio w walucie obcej. Dla oceny abuzywności klauzul przeliczeniowych nie miało znaczenia, że wybór kredytu powiązanego z kursem waluty obcej pozwalał kredytobiorcy na skorzystanie z niższego oprocentowania (LIBOR CHF).

Zgodnie z art. 385¹ § 1 k.c., niedozwolone postanowienia umowne nie wiążą konsumenta, zatem brak jest podstaw do modyfikacji tych postanowień lub uznania, że nie wiążą one konsumenta jedynie w pewnym zakresie ani uzupełnienia powstałej po tych postanowieniach „luki” jakkolwiek treścią, w tym w szczególności przepisami prawa krajowego. Odmienne zapatrywanie byłoby sprzeczne z brzmieniem oraz celem przepisów art. 385¹ § 1 k.c. i art. 6 ust. 1 dyrektywy 93/13/EWG.⁷ Przede wszystkim zaś uzupełnienie umowy przepisem prawa krajowego nie może mieć miejsca w sytuacji, w której usunięcie z umowy nieuczciwego warunku prowadzi do jej nieważności, która jest akceptowana przez konsumenta,⁸ zaś w niniejszej sprawie kredytobiorca nie zgodził się na obowiązywanie umowy z nieuczciwymi warunkami ani na uzupełnienie jej treści przepisem prawa krajowego, natomiast wyraził zgodę na stwierdzenie nieważności umowy, będąc świadomym wynikających z tego konsekwencji. Co więcej, przepisem krajowym służącym uzupełnieniu treści umowy nie mógłby być art. 358 § 2 k.c. w brzmieniu obowiązującym od dnia 24.01.2009 r., ponieważ jest on przepisem prawa krajowego o charakterze ogólnym, który nie ma zastosowania konkretnie do umów zawieranych pomiędzy przedsiębiorcą a konsumentem⁹, a ponadto ma on zastosowanie tylko „jeżeli przedmiotem zobowiązania jest suma pieniężna wyrażona w walucie obcej” (art. 358 § 1 k.c.), a zatem nie dotyczy on zobowiązań wynikających z umowy kredytu indeksowanego do waluty obcej, w której świadczenia zostały oznaczone w walucie polskiej, natomiast w walucie obcej jest wyrażane tylko saldo zadłużenia.

Klauzule przeliczeniowe określają świadczenia główne w rozumieniu art. 385¹ § 1 k.c., ponieważ nie tylko samo powiązanie kredytu z walutą obcą, ale również sposób dokonywania przeliczeń kursowych koniecznych do realizacji takiej umowy określają samą istotę umowy kredytu indeksowanego do waluty obcej. Uznanie tych klauzul za niedozwolone postanowienia umowne skutkuje nieważnością całej umowy kredytu¹⁰ (art. 58 § 1 k.c.), ponieważ skoro określają one sposób wykonania umowy kredytu, to bez nich nie jest wiadomo, jak ta umowa ma być wykonywana, a zatem umowa ta po wyłączeniu z niej klauzul przeliczeniowych nie może dalej obowiązywać (w rozumieniu art. 6 ust. 1 dyrektywy 93/13/EWG).

Bezwzględna nieważność umowy.

Brak jest podstaw do uznania umowy kredytu za bezwzględnie nieważną. Zawieranie umów kredytu powiązanych z walutą obcą (indeksowanych i denominowanych) jest i było dopuszczalne w świetle art. 353¹ k.c. i art. 69 ustawy Prawo bankowe w brzmieniu obowiązującym w dacie zawarcia umowy. Treść umowy nie naruszała także zasady nominalizmu (art. 358 § 1 k.c. w brzmieniu obowiązującym do dnia 23.01.2009 r.), skoro kredytu udzielono w walucie polskiej, zaś CHF stanowił jedynie walutę indeksacji. Jak wyjaśniono wcześniej, postanowienia umowne obciążające kredytobiorcę nieograniczonym ryzykiem kursowym oraz dające bankowi całkowitą swobodę w kształtowaniu kursu waluty obcej stanowią niedozwolone postanowienia umowne (art. 385¹ § 1 k.c.), co wyłącza możliwość uznania ich za sprzeczne z zasadami współżycia społecznego (art. 58 § 2 k.c.) lub sprzeczne z naturą stosunku prawnego kredytu indeksowanego do waluty obcej (art. 353¹ k.c.).¹¹

Świadczenie nienależne.

Nieważność umowy kredytu ex tunc oznacza, że wszystkie świadczenia spełnione na jej podstawie stanowią świadczenia nienależne (condictio sine causa) podlegające zwrotowi na podstawie art. 405 k.c. w zw. z art. 410 § 1 k.c. Natomiast fakt, że kredytobiorcy przysługuje wobec banku analogiczne roszczenie sam z siebie nie może uzasadniać oddalenia powództwa banku o zapłatę na podstawie art. 411 pkt 2 lub 4 k.c.¹² Nie zachodzą także przesłanki do zastosowania art. 409 k.c. lub art. 5 k.c.

Powód uiszczył wobec pozwanych łącznie kwotę 942.509,99 zł tytułem uruchomienia kredytu, a zatem należność w tej wysokości należała zasądzić na rzecz powoda od strony pozwanej.

Sposób zasądzenia świadczenia.

Powództwo zostało oddalone w części obejmującej żądanie zasądzenia świadczenia solidarnie. Zgodnie z art. 369 k.c., solidarność zobowiązania musi wynikać z ustawy lub z czynności prawnej. Ze swojej istoty roszczenie o zwrot świadczenia nienależnego nie może wynikać z czynności prawnej, skoro przyczyną jego powstania jest właśnie brak tej czynności prawnej (tutaj: nieważność umowy). Brak jest także przepisu ustawy ustanawiającego solidarną odpowiedzialność pozwanych wobec powoda. Podstawy takiej nie stanowi w szczególności art. 370 k.c., który dotyczy „dotyczy zaciągnięcia zobowiązania dotyczącego wspólnego mienia”, a zatem nie obejmuje uzyskania świadczenia nienależnego, nawet jeżeli zostało ono uzyskane na skutek zawarcia nieważnej umowy kredytu hipotecznego, której celem miało być uzyskanie środków na zakup nieruchomości. Z podobnych przyczyn podstawą solidarnej odpowiedzialności nie jest art. 30 § 1 k.r.o., ponieważ uzyskanie świadczenia nienależnego spełnionego w wykonaniu nieważnej umowy nie mieści się w pojęciu „zaciągnięcia zobowiązania w sprawach wynikających z zaspokajania zwykłych potrzeb rodziny”. Natomiast samo istnienie wspólności ustawowej małżonków nie powoduje powstania odpowiedzialności solidarnej.¹³

Mając powyższe na uwadze, roszczenie powoda wobec pozwanych dzieliło się na dwie równe części wobec każdego z pozwanych po 424.811,60 zł, zgodnie z art. 379 § 1 k.c.

Zasądzenie kwoty dochodzonej pozwem, lecz w sposób inny niż wskazany przez powoda, nie stanowi naruszenia art. 321 § 1 k.p.c., a odmienna wykładnia tego przepisu jest uznawana w orzecznictwie za oczywiście błędną.¹⁴

Przedawnienie.

Jak wcześniej wskazano, umowa kredytu nie jest bezwzględnie nieważna z uwagi na jej sprzeczność z ustawą (art. 58 § 1 k.c.) ani z zasadami współżycia społecznego (art. 58 § 2 k.c.), a wobec tego bieg terminu przedawnienia roszczenia powoda nie rozpoczynał się już w dniu spełnienia przez niego świadczenia wobec pozwanych (wypląty kredytu), lecz w najwcześniejszym terminie, w którym dowiedział się on, że kredytobiorcy kwestionują zawarte w umowie kredytu postanowienia umowne i nie zgadzają się na ich stosowanie (art. 120 § 1 zdanie drugie k.c.). Nie sposób bowiem uznać, aby bank mógł podjąć czynności zmierzające do dochodzenia swojego roszczenia wobec kredytobiorcy we

wcześniej terminie, skoro uprzednio nie wiedział, że postanowienia umowy kredytu są kwestionowane przez kredytobiorcę, który wywodzi swoje roszczenie restytucyjne z nieważności umowy. Z przeprowadzonych w sprawie dowodów wynika, że najwcześniejszą chwilą, z którą powód uzyskał powyższą wiedzę było doręczenie mu odpisu pozwu kredytobiorców w dniu 17.11.2017 r. Była to zarazem data, w której powód dowiedział się o wystąpieniu przez kredytobiorców z żądaniem restytucyjnym opartym na twierdzeniu o nieważności umowy, a z treści pozwu wynikało niewątpliwie, że kredytobiorca jest świadomy skutków stwierdzenia nieważności umowy i akceptuje je.¹⁵ Jednocześnie termin przedawnienia roszczenia banku wobec kredytobiorców nie rozpoczął biegu po doręczeniu pozwanemu pism K. B. z dnia 23.10.2013 r. ani 2.02.2017 r., ponieważ obejmowały one tylko ogólne wskazanie na zawarcie w umowie kredytu niedozwolonych postanowień umownych, natomiast kredytobiorca nie wskazywał na skutek w postaci nieważności umowy kredytu ani na roszczenie wynikające z nieważności umowy kredytu. Dopiero w uzasadnieniu pozwu o zapłatę z dnia 24.07.2017 r. kredytobiorcy wprost wskazali na nieważność umowy kredytu i sformułowali żądanie wynikające z nieważności tej umowy.

W konsekwencji, bieg terminu przedawnienia rozpoczął się z dniem 17.11.2017 r. Termin przedawnienia roszczenia powoda, jako związanego z prowadzoną przez niego działalnością gospodarczą, wynosił 3 lata (art. 118 k.c.). Roszczenie powoda nie było przedawnione w dniu 9.07.2018 r., czyli w dniu wejścia w życie ustawy z dnia 13 kwietnia 2018 r. o zmianie ustawy - kodeks cywilny oraz niektórych innych ustaw, a zatem zgodnie z art. 5 ust. 1 tej ustawy, do roszczenia powoda miał zastosowanie termin przedawnienia wynikający z art. 118 k.c. w brzmieniu obowiązującym od dnia 9.07.2018 r., czyli termin ten kończył się z upływem ostatniego dnia roku kalendarzowego.¹⁶ Bieg terminu przedawnienia roszczenia powoda upłynął zatem z dniem 31.12.2020 r. Tym samym roszczenie powoda było przedawnione w dacie wniesienia pozwu.

Niemniej jednak, po rozważeniu interesów stron względy słuszności uzasadniają stwierdzenie, że w niniejszej sprawie ma miejsce wyjątkowy przypadek, uzasadniający nieuwzględnienie upływu terminu przedawnienia (art. 117¹ § 1 k.c.). W przeciwnym wypadku doszłoby bowiem do sytuacji, w której pozwani odzyskaliby od powoda wszystkie spełnione świadczenia, natomiast powód nie odzyskałby od pozwanych żadnych świadczeń. Tak daleko idąca dysproporcja nie znajduje uzasadnienia nawet jeśli wziąć pod uwagę, że pozwani są konsumentami, a powód jest bankiem, który stosował w umowie niedozwolone postanowienia umowne. Do tożsamego wniosku prowadzi rozważenie okoliczności wskazanych w art. 117¹ § 2 k.c., a mianowicie faktu, że termin przedawnienia roszczenia powoda wynosi zaledwie 3 lata w zestawieniu z 10-letnim terminem przedawnienia roszczenia pozwanych, a tym bardziej z 40-letnim okresem, na który została zawarta umowa kredytu (art. 117¹ § 2 pkt 1 k.c.), faktu, że skoro roszczenie powoda przedawniło się z upływem dnia 31.12.2020 r., powód wystąpił z pozwem niespełna rok później (art. 117¹ § 2 pkt 2 k.c.) oraz faktu, że opóźnienie we wniesieniu pozwu przez powoda wynikało z tego, że od 2017 roku toczy się postępowanie sądowe dotyczące stwierdzenia, czy umowa kredytu jest nieważna, a w toku tego postępowania kredytobiorcy nigdy nie podnosili, że nie zamierzają zwrócić kapitału kredytu i uznają roszczenie powoda z tego tytułu za przedawnione, natomiast deklarowali, że są świadomy skutków stwierdzenia nieważności i godzą się na nie - czego logiczną konsekwencją musiało być zatem zaakceptowanie faktu, że kredytobiorcy powinni zwrócić bankowi równowartość kapitału kredytu (art. 117¹ § 2 pkt 3 k.c.).

Odsetki.

Roszczenie o zwrot świadczenia nienależnego stanowi roszczenie bezterminowe, a zatem staje się wymagalne po wezwaniu do zapłaty (art. 455 k.c.). Wezwanie to nastąpiło z chwilą doręczenia pozwanemu odpisu pozwu, który zawierał precyzyjnie sformułowane żądanie, a został doręczony w dniu 2.06.2023 r., co oznacza, że strona pozwana powinna była spełnić świadczenie dochodzone pozwem w terminie 14 dni od tej daty, a zatem popadła w opóźnienie z dniem 17.06.2023 r. i od tej daty na podstawie art. 481 § 1 i 2 k.c. zostały zasądzone odsetki ustawowe za opóźnienie.

Natomiast przedprocesowe wezwanie do zapłaty nie było skuteczne, ponieważ powód nie przedstawił żadnego dowodu (ani nawet twierdzenia) na okoliczność, że wezwanie widniejące na k. 42-45 zostało doręczone pozwanym.

Waloryzacja

Biorąc pod uwagę poziom inflacji w Polsce w samych tylko latach 2021-2023, przesłanka istotnej zmiany siły nabywczej pieniądza po powstaniu zobowiązania (art. 358¹ § 3 k.p.c.) niewątpliwie wystąpiła. Niemniej jednak nie zachodzą podstawy do zastosowania waloryzacji sądowej z uwagi na brzmienie art. 358¹ § 4 k.c., który przewiduje, że z żądaniem tym nie może wystąpić strona prowadząca przedsiębiorstwo, jeżeli świadczenie pozostaje w związku z prowadzeniem tego przedsiębiorstwa. Sąd ma przy tym na uwadze, że w orzecznictwie Sądu Najwyższego wskazano, że art. 358¹ § 4 k.c. nie dotyczy roszczeń o zwrot świadczenia nienależnego spełnionych w wykonaniu nieważnej umowy.¹⁷ Jednak zdaniem Sądu Okręgowego stanowisko to wymaga weryfikacji, gdyż stoi w sprzeczności z orzecznictwem Sadu Najwyższego wydanym na gruncie art. 118 k.c., według którego roszczenie o zwrot świadczenia nienależnego spełnionego w wykonaniu działalności gospodarczej jest związane z prowadzeniem działalności gospodarczej.¹⁸ Sąd Okręgowy ma tutaj na uwadze, że art. 358¹ § 4 k.p.c. posługuje się pojęciem „prowadzenia przedsiębiorstwa”, a art. 118 k.c. „prowadzenia działalności gospodarczej”, skoro jednak pojęcie „prowadzenia przedsiębiorstwa” jest pojęciem szerszym od pojęcia „prowadzenia działalności gospodarczej”,¹⁹ to logicznym jest, że skoro roszczenie o zwrot świadczenia nienależnego jest związane z prowadzeniem działalności gospodarczej, to tym bardziej jest także związane z prowadzeniem przedsiębiorstwa.

Niemniej jednak nawet przyjęcie, że art. 358¹ § 4 k.c. nie ma zastosowania, nie uzasadnia roszczenia powoda opartego na art. 358¹ § 3 k. c. Należy bowiem wskazać, że dopuszczenie waloryzacji świadczenia powoda stałoby w sprzeczności z celem przepisów, które mają na celu ochronę konsumentów przed niedozwolonymi postanowieniami umownymi, czyli art. 385¹ § 1 k.c. implementującego art. 6 ust. 1 i art. 7 ust. 1 dyrektywy 93/13/EWG. W takiej bowiem sytuacji bank mógłby żądać waloryzacji świadczenia wobec konsumenta, z którym zawarł umowę zawierającą niedozwolone postanowienia umowne i z tego powodu nieważną, natomiast nie mógłby żądać waloryzacji świadczenia wobec konsumenta, z którym zawarł ważną umowę. W ten zatem sposób przepisy o ochronie konsumenta przed nieuczciwymi warunkami umownymi niejako obróciłyby się przeciwko niemu i stawałyby go w gorszej sytuacji prawnej niż gdyby zawarta przez niego umowa nie zawierała niedozwolonych postanowień umownych. W skrajnej sytuacji (hiperinflacja, galopująca inflacja) taki stan rzeczy zniechęcałby konsumentów do korzystania z przysługującej im ochrony, skoro wysokość roszczenia banku z tytułu waloryzacji mogłaby przekraczać koszty wykonania umowy zawierającej niedozwolone postanowienia umowne zgodnie z jej treścią, tym bardziej że wysokość roszczenia waloryzacyjnego banku byłaby trudna do przewidzenia.

Powyższe stanowisko znajduje potwierdzenie w wyroku Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej z dnia 15.06.2023 r., C-520/21, Bank (...), który stwierdził, że w razie nieważności umowy kredytu wynikającej z zawarcia w jej treści nieuczciwych warunków umownych, bank nie może żądać od konsumenta jakiegokolwiek rekompensaty wykraczającej poza zwrot wypłaconego kapitału i odsetki za opóźnienie (pkt 84). Wskazanie na kwotę „wypłaconego kapitału” oznacza, że chodzi zatem o kapitał kredytu w wysokości nominalnej, a nie zwaloryzowanej. Co więcej, Trybunał rozróżnia czerpanie korzyści gospodarczych za zachowanie niezgodne z prawem od odszkodowania za niedogodności wywołane tym zachowaniem (pkt 81). Skoro te pojęcia nie są tożsame to uzasadniony jest wniosek, że przez „korzyści gospodarcze” należy rozumieć wynagrodzenie za korzystanie z kapitału, a za odszkodowanie za niedogodności – waloryzację. Jakiegokolwiek ewentualne wątpliwości co do tego, czy wyrok z dnia 15.06.2023 r. dotyczył także roszczeń opartych na waloryzacji rozwiewa zaś analiza wstępnej części tego wyroku. Mianowicie w pkt 29 wyroku Trybunał Sprawiedliwości przytoczył dosłowną pytania prejudycjalnego, w którym wprost wskazano na „waloryzację świadczenia” i „należności z tytułu tego, że wartość nabywcza pieniędzy spadła na skutek upływu czasu, co oznacza realną stratę dla spełniającego świadczenie pieniężne”, a w pkt 8 wyroku został przytoczony przepis art. 358¹ § 3 k.c. Pytanie prejudycjalne Sądu krajowego zostało sformułowane w sposób obszerny i wskazywało na różne rodzaje świadczeń i ich podstawy faktyczne, dlatego też Trybunał Sprawiedliwości przeformułował i skrócił je,

ujmując wszelkie roszczenia jako „rekompensatę” (pkt 63), która zdaniem Sądu Okręgowego ma tożsame znaczenie jak „roszczenia restytucyjne”, na które wskazywał Trybunał Sprawiedliwości w swoim wcześniejszym orzecznictwie.

W powyższym kontekście Sąd Okręgowy miał na uwadze w szczególności wysokość roszczeń dochodzonych przez powoda w niniejszej sprawie. Mianowicie z tytułu wynagrodzenia za korzystanie z kapitału powód żądał kwoty 530.415,75 zł, po czym cofnął to żądanie i w jego miejsce wniósł o zasądzenie należności z tytułu waloryzacji w kwocie 628.506 zł. Skoro poza wszelką wątpliwością zasądzenie należności z tytułu wynagrodzenia za korzystanie z kapitału pozostawałoby w sprzeczności z celem przepisów mających chronić konsumentów przed nieuczciwymi warunkami umownymi, to trudno byłoby inaczej ocenić roszczenie waloryzacyjne powoda, którego skutkiem byłoby obciążenie konsumenta należnością w kwocie wyższej o 18,5%.

Na koniec należy wskazać, że brak przyznania powodowi prawa do dochodzenia sądowej waloryzacji przysługującego mu świadczenia nie oznacza, że nie przysługuje mu jakakolwiek rekompensata z tytułu utraty siły nabywczej pieniądza. Mianowicie rekompensatę taką stanowią odsetki ustawowe za opóźnienie, których jedną z funkcji jest funkcja waloryzacyjna²⁰. Sąd zasądził na rzecz powoda odsetki ustawowe za opóźnienie za okres od dnia 17.06.2023 r. do dnia zapłaty. Z przyczyn podanych wcześniej Sąd uznał, że żądanie waloryzacji sądowej, z którym wystąpił powód, jest niezasadne, niemniej jednak gdyby przyjąć, że powód mógłby wystąpić z takim żądaniem co do samej zasady, to należy mieć na uwadze, że zgodnie z ugruntowanym orzecznictwem, dokonując oceny żądania waloryzacyjnego, Sąd powinien wziąć pod uwagę wysokość odsetek ustawowych przysługujących wierzycielowi²¹. Na gruncie niniejszej sprawy powyższe oznacza, że skoro powodowi przysługuje prawo żądania odsetek ustawowych za opóźnienie w tak znaczącej wysokości, to strata powoda wynikająca z utraty siły nabywczej pieniądza została mu zrekompensowana w stopniu wystarczającym. Przyjęcie, że w tej sytuacji powód może żądać dalej idących należności z tytułu waloryzacji sądowej pozostawałoby w sprzeczności z celem art. 358¹ § 3 k.c., a także celem polskich i unijnych przepisów chroniących konsumentów przed nieuczciwymi warunkami umownymi. Wobec tego uzasadniony jest wniosek, że choć wprowadzie doszło do istotnej zmiany siły nabywczej pieniądza po powstaniu zobowiązania, to jednak w świetle powyższych okoliczności Sąd doszedł do wniosku, że rozważenie interesów stron i zasady współzycia społecznego uzasadniają oddalenie powództwa w zakresie obejmującym żądanie waloryzacyjne powoda. Na koniec należy także wskazać, że w świetle krajowego orzecznictwa Sąd może odmówić sądowej waloryzacji świadczenia nawet jeżeli przesłanki z art. 358¹ § 3 k.c. zostały spełnione (o czym świadczy sformułowanie „sąd może”)²², co na gruncie niniejszej sprawy także uzasadnia oddalenie powództwa w podanym zakresie, przede wszystkim właśnie z tej przyczyny, że powodowi przysługują wobec pozwanego odsetki ustawowe za opóźnienie w bardzo znaczącej wysokości, a wobec tego zobowiązanie pozwanego do zapłaty kolejnych należności z tytułu waloryzacji stanowiłoby obciążenie go ponad miarę, zwłaszcza jeśli wziąć pod uwagę fakt, że jest konsumentem, który przez kilkanaście lat realizował zobowiązania z umowy kredytu zawierającej niedozwolone postanowienia umowne.

Koszty procesu.

Wartość przedmiotu sprawy wynosiła 1.472.926 zł, a powództwo zostało uwzględnione co do kwoty 942.509,99 zł, co oznacza, że strona powodowa wygrała sprawę w 64%, a strona pozwana w 36%. Co do zasady powyższy wynik sprawy uzasadniałby stosunkowe rozliczenie kosztów procesu (art. 100 k.p.c.). Niemniej jednak szczególne okoliczności niniejszej sprawy uzasadniają odmienne rozstrzygnięcie o kosztach procesu.

Jak wynika z wcześniej części uzasadnienia, roszczenie banku o zwrot równowartości kapitału kredytu jest przedawnione, natomiast pomimo tego zostało uwzględnione na podstawie art. 117¹ k.c. Tym samym pozwani wnosząc odpowiedź na pozew i domagając się oddalenia powództwa z uwagi na przedawnienie roszczenia banku mogli pozostawać w uzasadnionym przekonaniu, że ich stanowisko jest prawidłowe. Jednocześnie pozwani nie mieli możliwości przewidzenia, że Sąd zastosuje art. 117¹ k.c., który stanowi przepis tzw. prawa sędziowskiego, gdyż decyzja o jego zastosowaniu została pozostawiona dyskrecjonalnej władzy sędziego. Z tych też powodów uzasadnione byłoby odstąpienie od obciążenia pozwanych kosztami procesu na podstawie art. 102 k.p.c.

Niemniej jednak realia niniejszej sprawy uzasadniały obciążenie powoda kosztami procesu w całości na podstawie art. 103 § 1 k.p.c. i art. 226² § 2 pkt 2 k.p.c. wobec niesumienności i oczywiście niewłaściwego postępowania powoda, które jednocześnie stanowiło nadużycie prawa procesowego. Mianowicie termin rozprawy w niniejszej sprawie został wyznaczony na dzień 5.10.2023 r., a pełnomocnik powoda odebrał zawiadomienie o terminie rozprawy w dniu 10.08.2023 r., czyli niemal 2 miesiące wcześniej. Pomimo tego pełnomocnik powoda zdecydował się złożyć pismo procesowe stanowiące modyfikację powództwa przed samym terminem rozprawy, w rezultacie pismo to wpłynęło do Sądu 3 dni przed terminem rozprawy i zostało dołączone do akt dzień przed rozprawą. Doręczenie odpisu tego pisma procesowego na terminie rozprawy pełnomocnikowi pozwanych (i ewentualne zarządzenie przerwy w celu zapoznania się z treścią pisma i zajęcie stanowiska ustnego) było niemożliwe wobec przeprowadzenia rozprawy w trybie zdalnym, co także było wiadome pełnomocnikowi powoda, ponieważ wraz z zawiadomieniem o terminie rozprawy otrzymał on informację, że rozprawa odbędzie się w trybie zdalnym. Tym samym powód nadużył uprawnień procesowych przysługujących mu z mocy art. 193 § 1 k.p.c., tym samym czyniąc z niego użytek niezgodny z celem, dla którego to uprawnienie zostało ustanowione (art. 4¹ k.p.c.). Co więcej, powyższe postępowanie uniemożliwiło rozstrzygnięcie sprawy na pierwszym posiedzeniu, zgodnie z art. 6 § 1 k.p.c. i art. 206¹ k.p.c. oraz czyniło koniecznym odroczenie terminu rozprawy (art. 156 k.p.c.), pomimo że wszystkie dowody zostały przeprowadzone. Należy do tego dodać, że już od samego początku niniejszego postępowania intencją powoda było jego przedłużenie, ponieważ już w pozwie złożył wniosek o zawieszenie niniejszego postępowania, wobec czego pozwani zasadnie podnieśli w odpowiedzi na pozew, że „pозew w niniejszej sprawie został złożony z góry powziętym założeniem, iż postępowanie zostanie zawieszona”.

W konsekwencji Sąd obciążył powoda obowiązkiem zwrotu pozwany całych kosztów procesu w kwocie 21.634 zł, które obejmowały kwoty 34 zł tytułem równowartości opłaty skarbowej od pełnomocnictwa i 21.600 zł tytułem kosztów zastępstwa prawnego w stawce wynikającej z § 2 pkt 7 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (każdy z pozwanych posiadał osobnego pełnomocnika, który wniósł osobną odpowiedź na pozew, a następnie osobną odpowiedź na modyfikację powództwa).

ZARZĄDZENIE

(...)

1 vide wyrok Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z dnia 9.02.2012 r., V ACa 96/12,

2 por.:

- uchwała składu 7 sędziów Sądu Najwyższego z dnia 20.11.2015 r., III CZP 17/15,

- wyrok Sądu Najwyższego z dnia 7.07.2021 r. I CSKP 222/21,

- wyrok Sądu Najwyższego z dnia 20.05.2022 r., II CSKP 796/22,

3 por.:

- pkt 44 wyroku Trybunału Sprawiedliwości z dnia 26.04.2012 r., C-472/10, (...),

- pkt 47 wyroku Trybunału Sprawiedliwości z dnia 21.12.2016 r., C-119/15, Biuro (...),

- wyrok Trybunału Sprawiedliwości z dnia 21.09.2023 r., C-139/22, pkt 40-46.,

4 vide wyrok Sądu Okręgowego w Warszawie - Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów z dnia 14.12.2010 r. XVII AmC 426/09,

5 Por. wyrok Trybunału Sprawiedliwości z dnia 21.09.2023 r., C-139/22, pkt 52-57,

6 por. uchwała składu 7 sędziów Sądu Najwyższego z dnia 20.06.2018 r., III CZP 29/17,

7 por.:

- wyrok Trybunału Sprawiedliwości z dnia 3.10.2019 r., C-290/18, D.,

- wyrok Trybunału Sprawiedliwości z dnia 29.04.2021 r., C-19/20, Bank (...),

8 por. wyrok Trybunału Sprawiedliwości z dnia 8.09.2022 r., C-80/21 – C-82/21, (...), pkt 78,

9 por. wyrok Trybunału Sprawiedliwości z dnia 8.09.2022 r., C-80/21 - C-82/21, (...), pkt 76,

10 por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 11.12.2019 r., V CSK 382/18,

11 por. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 28.04.2022 r., III CZP 40/22,

12 por.:

- uchwała Sądu Najwyższego z dnia 16.02.2021 r., III CZP 11/20,

- uchwała składu 7 sędziów Sądu Najwyższego z mocą zasady prawnej z dnia 7.05.2021 r., III CZP 6/21,

13 por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 8.09.1999 r., I CKN 159/99,

14 por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 23.11.2018 r., II CNP 54/17,

15 por. uchwała składu 7 sędziów Sądu Najwyższego z mocą zasady prawnej z dnia 7.05.2021 r., III CZP 6/21,

16 por. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 13.05.2022 r., III CZP 46/22,

17 por.:

- wyrok Sądu Najwyższego z dnia 30 września 2009 r., V CSK 33/09,

- wyrok Sądu Najwyższego z dnia 23 sierpnia 2012 r., II CSK 31/12,

18 por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 24 kwietnia 2003 r., I CKN 316/01.

19 por.:

- uchwała Sądu Najwyższego z dnia 9 grudnia 2021 r. III CZP 85/20,

- uchwała składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 14 maja 1998 r., III CZP 12/98.

20 por.:

- wyrok Sądu Najwyższego z dnia 16.09.1993 r., I PRN 70/93,

- uchwała Sądu Najwyższego z dnia 15.04.1994 r., I PZP 15/94,

- wyrok Sądu Najwyższego z dnia 4.08.1994 r., I PRN 49/94,

- wyrok Sądu Najwyższego z dnia 14.04.1997 r., II CKN 110/97,

- wyrok Sądu Najwyższego z dnia 22.04.1997 r., III CKN 36/96,

- wyrok Sądu Najwyższego z dnia 19.05.1998 r., II CKN 756/97,

- wyrok Sądu Najwyższego z dnia 22.02.2001 r., II CKN 404/00,
- wyrok Sądu Najwyższego z dnia 27.02.2019 r., II CSK 17/18,
- postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 16.05.2019 r., I CSK 655/18,
- wyrok Sądu Najwyższego z dnia 30.06.2020 r., III CSK 347/17,
- postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 16.05.2019 r., I CSK 655/18,

21 por.:

- wyrok Sądu Najwyższego z dnia 1.10.1997 r., I PKN 314/97,
- wyrok Sądu Najwyższego z dnia 19.05.1998 r., II CKN 756/97,
- wyrok Sądu Najwyższego z dnia 25.07.2001 r., I CKN 127/01,

22 por.:

- uchwała Sądu Najwyższego z dnia 15.04.1994 r., I PZP 15/94,
- wyrok Sądu Najwyższego z dnia 17.06.1998 r., II CKN 607/97,